

Byť vnorení do Božieho slova

Kto by nepočul o Biblickej škole v Martine? Toto slovné spojenie sa počas desiatok rokov svojej existencie stalo v evanjelickej cirkvi pojmom. A rovnačo sa stalo pojmom meno, ktoré je s touto inštitúciou nerozlučne spojené – Bohdan Hroboň. Je synom evanjelického farára a dnes riaditeľom Centra kresťanského vzdelávania – inštitúcie, do ktorej vyrásela niekdajšia Biblická škola. Docent Ing. Bohdan Hroboň, PhD. M.A prijal naše pozvanie a poskytol nám rozhovor, ktorý vám prinášame.

foto: Lubo Bechňy

Brat Hroboň, vaše meno je nerozlučne spojené s menom vášho už zosnulého otcaka, brata farára Bohdana Hroboňa, ako aj s menom brata biskupa ZD Jána Hroboňa. O vašom duchovnom zázemí teda nemôže byť žiadnych pochyb. Predsa však poodhalte na chvíľu zájvy svojho života a prezradte nám, aké to je vyrastat' v rodine brata farára Hroboňa. Bola vaša duchovná cesta taká úplne priamočiara, ako by sa nám to mohlo zdáť, alebo ste aj vy narážali v svojom duchovnom živote na otázky, pochybnosti či problémy, ktoré mali tendenciu vás zdržať alebo priamo presmerovať?

Priznávam, že moja duchovná cesta bola všetko, len nie priamočiara. Rebelskú povahu som asi dostal do vienza, lebo už zo škôlky ma po pári dnôch poslali domov, že sa so mnou „nedá“. Na základnej škole mi často hrozila dvojka zo správania a zo stredoškolského internátu som si po čase musel hľadať privát. Príliš lahko som sa nechal vyprovokovať do bitky a syn farára bol vo vtedajšej spoločnosti častým terčom provokácií. Na druhej strane, Biblia som si čítal, odkedy som čítať vedel, zvyčajne celú za rok. Víkendy a prázdniny som žil kresťanskými aktivitami ako bohoslužby, besiedka, mládež, spevokol, kapela, tábory... Vieru v Boha som si odmalička uvedomoval a hlásil sa k nej. Obrátil som sa niekoľkokrát, občas aj o 360 stupňov. Vyrastat v skutočne zbožnej a úprimne veriacej

rodine malo pre mňa – často márnootratného či strateného syna – jednu obrovskú výhodu: vždy som vedel, kde je môj domov, a že sa tam môžem za každých okolností vrátiť k milujúcemu Otcovi. To nám rodičia nielen hovorili, ale hlavne pre nás taký domov modelovali. Napríek tomu vynikajúcemu duchovnému zázemiu som sa začal vedome a trvale radoval z Božej milosti, až keď som ako 34-ročný porovnával diela Erazma a Luthera. Pochopiteľne, z Božieho odpustenia som sa tešil už mnohokrát predtým, lebo ma dostávalo a stále dostáva z mnohých pádov a zlyhaní.

Predpokladám, že váš otec bol prvým homiletickým vzorom, kazateľom, ktorý vás asi najviac v živote ovplyvnil. Boli v vašom živote aj viaceré takéto osobnosti, ľudia, ktorých myšlienky či spôsob kázania vám bol blízky a nejakým spôsobom ovplyvnil váš duchovný život?

Nuž, ja kážem len, keď musím (najčastejšie v USA), lebo nie som knaz ale biblista a ovela radšej mám za seba tabuľu ako oltár. Po otcovi som zdedil najmä nadšenie pre Starú zmluvu a snahu hovoriť o nej užitočne a bez zbytočného pátu. Okrem otca ma v tomto smere formovali najmä tria vynikajúci profesori: Walter Elwell, Mark Throntveit a Hugh Williamson.

Aká bola cesta vášho profesijného rastu? Mohli by ste nám priblížiť, kde vásade ste študovali či pôsobili?

Aj táto moja cesta bola dosť klukatá. Po elektrotechnickej priemyslovek som študoval kybernetiku na Technickej Univerzite v Košiciach. Potom ma ešte stihla vojenčina v Čechách u letcov (bol som tuším posledný legionár, rok 1991/92). Po vojenčine som dva roky učil aj sa učil angličtinu na gymnáziu v Tisovci, no asi viac som sa tam so študentmi rozprával o Bohu a Biblia, z čoho sa zrodila myšlenka Biblickej školy. Potom som rok na jednej takej škole v Minnesote, USA, aj študoval. Akademicky to bolo dosť biedné, ale mal som to šťastie byť jediným študentom skvelého učiteľa hebrejčiny, čo bolo skvelé. Vrátil som sa domov, stal sa dobrovoľne nezamestnaným, motal sa pár mesiacov po Izraeli a Palestíne ako pútnik (či skôr tulák), a diaľkoovo študoval pedagogiku na Žilinskej univerzite. Po zhrubovi som dostal možnosť študovať Biblio prirodne – na Wheaton Graduate School, Illinois, USA. Tam sa mi zapáčila aj gréčtina a dokonca aj teológia, no najmä štúdium biblických kníh a textov. Po dvoch rokoch som prišiel späť do Martina a v roku 1998 založil Biblickú školu. V nej som štyri roky učil a budoval jej záemie. Popri tom som sa stihol oženiť, no aj zabudnúť hebrejčinu a gréčtinu, tak som ich išiel oprášiť na Luther Seminary, Minnesota, USA. Tam som k nim príbral latinčinu, aramejčinu, teologickej nemčinu a anglickú kompozíciu, a keby som si k tomu všetkému nepríbral aj manželku, určite by som to nezvládol. Tá ma aj povzbudila, aby som sa exegéze Biblie venoval najlepšie, ako sa dá. A tak sme ďalší školský rok bol späť na starom kontinente – ona dokončí medicínu v Bratislave a ja začať doktorát na Oxforde. Tri a pol roka nádherného štúdia môjho milovaného Izaiáša s najuznávanejším odborníkom na túto knihu na svete! Po úspešnej obhajobe doktorátu mi bolo smutno, že sa vraciám späť do normálneho života. Ten však priniesol aj veľa radosti, najmä narodením nášho syna Martina a dcérky Johanky, a učením Starej zmluvy na Biblickej škole v Martine a Žilinskej univerzite. Navyše som začal pracovať s tímom popredných slovenských biblistov na komentároch ku knihám Starej zmluvy a to je krásna práca minimálne na celý život. Teraz sa jej venujem ako vedecko-výskumný pracovník Trnavskej univerzity, kde som si spravil docentúru. Biblická škola v Martine sa rozrástla o Nadáciu kresťanského vzdelávania a najmä o Evanjelickú spojenú školu na Centrum kresťanského vzdelávania. Na naše pomery je to už kolos, a preto s vynikajúcim tímom zháname peniaze na jeho rast a čo najefektívnejšie ich miňame v prospech tohto kvalitného kresťanského vzdelávania detí, mládeže a dospelých. Aj potreba tejto činnosti ma zrejme prežije (ibaže by som vyhral jackpot), no obe práce mi napĺňajú život zmyslom a radosťou a pokial bude o moje služby záujem, pokojne oželiem dôchodok.

Kedy ste sa mali obzrieť späť a pripomenúť si ciel či očakávania, ktoré ste mali pri zakladaní Biblickej školy, ako by ste naplnenie týchto cielov zhodnotili? Priniesla Biblická škola to, čo ste od nej očakávali, alebo mohla priniesť aj viac? Ako sa na práci Biblickej školy podpisuje doba a spôsob života moderného človeka? Sám si spominam na časy, kedy ľudia boli ochotní

foto: Juraj Borcován

ROZHOVOR

foto: Lubo Bechný

po sobotách cestovať „do školy“ do Martina. Dnes máme internet, množstvo literatúry a ľudia majú pocit, že netreba nikam íšť, aby sa niečo naučili, aj keď to, samozrejme, nie je celkom pravda. Je to len môj dojem alebo to zažívate aj v Biblickej škole? Biblická škola od svojho vzniku reagovala na požiadavky doby. Po Nežnej revolúcii bol doslova hlad po štúdiu Biblie a, ako ste správne poznamenali, neboli problém naplniť triedy študentami z celého Slovenska, ktorí chceli lepšie poznať Božie slovo. Doba sa však veľmi rýchlo menila, rástla ponuka (dobrého aj zlého) a otvárali sa nové možnosti. Príležitosť učiť náboženstvo aj na štátnych školách nás viedla k vzdelávaniu učiteľov náboženstva a misijné práce s detmi a mládežou v spolupráci so Žilinskou univerzitou. Aj tento „trh“ sa pomerne rýchlosťa nasýtil a o tento typ štúdia klesol záujem, no popri tom sme založili základnú školu, neskôr škôlku a nakoniec aj gymnázium. Ročne pribúdali desiatky študentov, triedy, budovy. Rástli náklady a materiálne požiadavky, a aby sme tieto naše „deti“ užívili, materský program (biblické vzdelávanie dospelých) išiel do útlmu a zamerali sme sa primárne na podporu rastu našej Evanjelickej spojenej školy. Verím, že za niekolkovo rokov bude tak stáť na svojich nohách, že ja pri nej stanem nadbytočný a budem sa môcť znova naplno venovať biblickému vzdelávaniu – tam mi totiž srdce klepe najveselšie. Teraz sice najmä vďaka sociálnym sieťam zažívam svoj rozkvet povrchnosť a hlúpost, no dúfam, že čoskoro znova príde hlad po normálnom, zdravom učení. Ale aj keby nie; študujem Bibliu, aby som bol pripravený zvestovať slovo „vo vhodný i nevhodný čas“ (2Tim 4,2), a pritom nie nehodne.

Ako biblista ste viac zameraný na Starú zmluvu. Máte oblúbené miesta, postavy či myšlienkové celky, ku ktorým sa rád vraciejte a ktoré vás stále znova oslovia?

Mával som oblúbené biblické postavy aj knihy, až kým mi konečne došiel výrok Leonarda da Vinciho: „Veľká láska sa rodí z poznania osoby alebo veci, ktorú milujeme. Ak ju nepoznáš, nemôžeš ju milovať – iba ak skromne.“ Napríklad, denečná som ani nevedel, o čom zhruje je kniha Habakuk, no po roku jej štúdia som z nej doslova unesený. Len dúfam, že som to pretavil do komentára k nemu (vyjde tento rok) tak, že tým nadšením nakazím aj jeho čitateľov.

Ste permanentne ponorený do biblických textov a ľažíte z nich. Ako ste spokojný s „biblickým vnorením sa“ dnešných kazateľov do textu? Sme stále dostačne biblicki? Nestáva sa nám príčasto, že sa z kazateľov stanú glosátori spoločenského diania či len moralisti, hovoriaci o tom, čo je správne? Dokážete vytažiť z textu maximum?

Vaše otázky naznačujú negatívne odpovede a, žiaľ, súhlasím s vami. No ako syn naozaj kvalitného a pocitného farára a ako brat ďalších takých dvoch poznám výzvy, obmedzenia a možnosti tejto práce a musím sa našimi kazateľov zastať. Krsty, svadby, pohreby... ten je chorý, tamtí sa rozvádzajú, kostol sa nedá vykúriť, na fare padá omietka,

spolupracovníkov a ich finančovaní. Inak sa totiž skôr či neskôr sami stanú zborovými údržbármami, a aj keby postavili desať kostolov a zborových siení, ich zbor duchovne zakrní. Len dodám, že Biblická škola je pripravená v tomto smere pomôcť.

Máte mnoho skúseností zo zahraničia. Lísi sa nejak násť k Biblici od toho vo svete? Sme ako kazatelia viac biblickí než tí vo svete alebo naopak? Či je to rovnaké?

Ako luteráni sú hrdíme vernostou Písma, ale v súčasnosti mi to znie skôr ako nostalgia a zbožné pranie. Už som to naznačil v predchádzajúcej odpovedi: sme menej biblickí. Niežeby sme boli viac liberalní, ale že v porovnaní s kresťanským svetom menej študujeme Bibliu. Nie sme menej duchovní či menej veriaci, ale keďže zbytočnou fungujú ako „one man show“ (pozri predchádzajúcu odpovied), na poriadne štúdium Bible nezostáva čas a priestor. Pre tých, ktorí sú táto moja odpoveď dotknutí, ešte podotýkam, že vernosť Písma nie je to isté, ako vernosť vlastnému výkladu Písma („Kto čítaš, rozumej!“).

Poslednou otázkou v rozhovoroch spravidla býva ponuka pre hostia povedať kazateľskej verejnosti niečo, čo má na srdci. Vy sa kazateľom prihovárate často na kázňových prípravkach ako prednášateľ, takže možnosť niečo im povedať máte pravdepodobne. Predsa však sa spýtam: máte na srdci niečo, čo by ste kazateľom ECAV rád povedali možno teraz nie ako učiteľ/prednášateľ, ale ako poslucháč?

Milí kazatelia ECAV, iste súhlasíte, že Božie slovo v Biblia má veľkú moc. Preto vás chcem za všetkých poslucháčov povzbudiť a poprosiť, aby ste ho vyskúšali a kázali verne, a tak nechali toto slovo „spasí naše duše“ (Jak 1,21). Veľmi dobre viem, že to chce veľa študenta a modlitieb, ale určite to stojí za námahu. Mocou tohto slova sa totiž budeme stávať „jeho činitelmi, a nielen poslucháčmi,“ a budeme „blahoslavení vo svojom konaní“, (Jak 1,22.25), čiže šťastní z robenia toho, čo kážeme.

Rozhovor pripravil Štefan Kiss
zdroj: Služba Slova 1/2022

foto: Lubo Bechný